

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, De Oratione
Mentali Et Mysteriorvm Vitae D.N. Iesv Christi &
benedictae Matris eius meditatione**

Arias, Francisco

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. III. Quemadmodum hac exercitatione animus ad orationem
comparetur, & Deus duplici ratione nobis coram proponatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48934)

præstantes, vt fuerunt multi veteres sancti, qui totos se nocturno diuino cultui dederunt, sed omnes fideles, quotquot sincero corde Dei honorem, suamque salutem quærunt. O quam piè & sanctè suo officio funguntur, qui tantum bonum expetunt, & studiosè quærunt, qui tam honorificū exercitium non negligunt, vt Deum semper præsentem quasi gerant, & eius consuetudine iugiter fruuntur. Verendum certè est eis, qui hoc tam diuino beneficio in hac vita vt detrectant, in hora mortis oclusum iri portam, velut ingratis, & negligentibus, ad claræ præsentis Dei visionem, & contemplationem, quæ solis tunc patebit iustis & beatis.

CAPVT III.

Quemadmodum hac exercitatione animus ad internam orationem comparetur, & Deum duplici ratione nobis coram proponatur.

DE I seruum, cui propositum sit, puras orationes ritè offerre, oportet nō modo peccata fugere, superuacuas occupationes, affectionesq; & scrupulorū aculeos tollere, verū et magnopere laborare, vt cor, vanis atq;

atq; inutilibus cogitationibus excō-
 sis, bonis, sanctis que occupetur. Eū
 nē cor nostrum eā viuacitate, vt
 quā non moueatur, semper agat qui-
 piā, aut agitet. Porro vbi frena ex-
 xantur, mox præcepta fertur in cogita-
 tiones terrenas, inutiles, improbas.
 Danda itaq; etiam atque etiam opor-
 tet, vt bona potius semper cogitet,
 adeò Deum ipsum, quo ytiq; nihil
 melius est. Atque hoc ipsum est, et
 num habere collectum, occupatum
 videlicet bonis cogitationibus, ma-
 mē autem memoria diuini Numini
 id assidue attendere, tanquam quod
 non modò coram nobis, sed prorsus
 intra nos. AEquum planè est memo-
 nisse amici multis modis de te opte-
 meriti. *Non obliuiscaris amici tui in
 mo tuo*, inquit Ecclesiasticus, cap. 6.
*6. & non immemor sis illius in opibus
 tuis*. Quod si frequens recordatio amici
 tē præcipitur, à quo beneficij alio-
 quandoque acceperis, & quum pro-
 fitò multò magis fuerit, nunquam
 obliuisci, cuius quouis momēto be-
 ficentia gaudemus, dum ipsum et
 vitam, & innumera corpori animi
 bona quouis diei noctisq; articulo
 eo percipimus. Quam iustum est, qui
 decet

DE PRÆSENT. DEI. 17

decer, consentaneumque est omni legi naturali, diuinæ & humanæ, vel semper, vel quàm sapissimè Dei memisse, qui semper nos amat, semper bonis suis cumulat? Audi Ambrosium: *Nec Lib. de dign. solus sufficit de Deo intellectus, inquit, nisi hum. cond. fiat in amore eius voluntas: imò nec hæc duo c. 2. sufficiunt, nisi memoria addatur, qua semper in mente intelligentis, & diligentis maneat Deus; vt sicut non potest esse momentum, quo homo non utatur, vel fruatur Dei bonitate, & misericordia; ita nullum debeat esse momentum, quo præsentem eum non habeat in memoria.* Duplex est autem ratio, qua Deum semper, vt præsentem intueamur.

Prior est, vt sic certò statuamus, quod quid creata omnia operentur, totum id à Deo, eorum ministerio effici, tanquam instrumentorum, omnemque proinde illi gratiam deberi, vt à cuius manu omnia proficiantur. Sapit cibus, ardentem sitim frigida extinguit, sol illustrat, calfacit ignis, vestis tegit: sic existimes, Deum impertiri saporem, illum satiare, sitim tollere, illustrare, calfacere, tegere. Minimè enim dubium est, etsi id genus effecta ab ipsis creaturis sunt, multò tamen magis cenferi debere, esse à Deo, quando hic

hic prima causa est ; illæ secunda, &
 tanquam Dei instrumenta. Si quis pri-
 marij viri hospitio vteretur, & ei^{us} ca-
 sa serui domestici certatim p se quis
 que operam illi darent, & heri sui res
 dispertirent: alius veste, cibo alius, alij
 equis, viatico liberali alius donaret
 si deinde quæreres, cuius benefici-
 hæc haberet, non vtique hunc, illum
 ué seruum nominaret; quin etiam
 mentionem quidem cuiusquam illo-
 rum faceret, sed à Domino illo se re-
 stitutum, ciboque ac reliquis donatum
 diceret. Iam verò cum satis constat
 creaturas omnes longè alia ratione
 Deo pèdère, quàm à Domino suo ser-
 uitia; (neque enim dominus seruum
 suorum vitam tuetur, neque manum
 eos fert, quod Deus creaturis suis pra-
 stat, sine cuius ope nec mouere se
 tillum possint) meritissimò à nobis
 exigitur, vt omnes creaturarum re-
 actiones bonas, & quicquid per eas
 beneficij percipimus, Deo attribuamus
 profiteamurque & mente, & lingua
 quicquid habemus, id totum ab illo
 habere. Si te proximus suauiter soluit
 est, si cognatus munusculum dedit
 primam mox causam cogitatione pro-
 uola, quæ & voluntatem, & linguam
 illo

DE PRAESENT. DEI. 19

illorum mouit, & manum; & dicit: Deus me solatus est, Dei donatione hoc munus teneo. Atque eundem in modum facito, quicquid à qualibet creatura acceperis. Hac ratione excitabimur ab ijs, & ad perpetuam Dei memoriam deducemur. Neque hoc præceptum gratitudinem tollit, quam ijs debemus, qui nos beneficijs persequuntur, quandoquidem eandem etiam Deus exigit.

Altera est ratio, Deum perpetuò presentem intuendi sp̄ ritualis magis, ijs accommodata, qui in hoc studio exercitiores sunt: quã videlicet eum sibi adesse attendunt, non in suis effectis, sed in sua ipsius substantia. Id fit, non phantasiæ subijciendo imagines sensiles, tanquam habeat certam quantitatem, formam, colorem, partes varias. Hac enim corporibus competüt: Deus autẽ spiritus est purissimus, perfectione infinita præditus, neq; in eo quicquã est eorum, quæ in corporatis creaturis aspicimus. Animo igitur, & memoria intuendus nobis est, tãquam essentia, bonitas, pulchritudo, maiestas spiritalis, magnitudo infinita. Plane quemadmodũ piscis sursum deorsum in mari natitans perpetuò aquam aspici-

aspicit, quâ quoquo se verterit, circum
datus est; sic nos oportet, quoad fieri
potest, Deum nunquam non animis
culis intueri, quando ille nos undique
ambit, vbi cumque simus: quippe qui
vbi que adest, extra & intra nos, atque
adeo interior est & corpori, & animi
nostræ, quàm nos ipsi nobis. Christus
crucifixi imaginem, quam in cubili
lo asseruamus, corporis oculis contem
ter aspiciamus, vicissimque nos ab
aspici videmus: eundem ad modum
nisi oculi frequenter tollendi sunt
Deum intuendum, nobisque persuadend
dum, nec ad momentum, nos eius
eius conspectum esse posse.

Illud tamen hoc loco animadu
tendum, Dei recordationem, quæ
telligentiæ nostræ opus est, & pietatis
voluntatis affectionem, coniungere
portere, & indiuiduam velut focum
tē constanter retinere. Hoc volo, non
esse satis, Deum, vt præsentem, immo
gētia complecti, & inspicere; nisi
accedant ignita voluntatis desideria
& affectiones; sic, vt cum toto corde
desiderio idētidem alloquamur, quod
quid nos vel torquet, vel deficit, propo
miserè ei aperiāmus, fidenter propo
mus, opem ab eo, & consilium petam.

DE PRAESENT. DEI. 21

& silente licet lingua, corde, hac, simili-
liuératione alloquamur: O Domine,
quàm friget mihi animus in amore
tui! imperti mihi tui amorem, eo me
proflus succende, eo animam meam
reple, vt te solum diligam, & reliqua
omnia tui gratia. O Domine, ô Deus
meus, quantus animi mei stupor est,
vbi de vnico, & summo meo bono a-
gnoscedo agitur! quàm deficiunt vi-
tes, cum in id opere tendendum! Doce
me, Domine, diuinam tuam volunta-
tem, omnibus in rebus agnoscere; ro-
bora me, vt eam sequar: benefica tua
manu semper me tuere, ne labar. O mi
Deus, & Domine, quando te forti, &
suaui vinculo perfectæ charitatis cir-
cumplectar? His alijsue id genus ver-
bis pia anima Dominum suum alloqui
potest, cum cum ignitis desiderijs ple-
na, & ex imò corde petitis suspirijs
anhelans, aspexerit. Huic exercitatio-
ni, si diligenter, seriò, constanter in-
hæserit, tantum inde operæ pretium
referet (si pijsimo Dionysio Carthu-
siano credimus) vt corde in aliud mu-
tato, à mundo vehementer abhorreat;
ad Deum autem, & diuina toto fera-
tur desiderio. Quæ hætenus diximus,
ita intelligas, vt magna animi quiete
pera-

Lib. 1. de ed-
temp. c. 25.

peragantur, neq; corporis vlli
 appareant, aut vocis signa: sic proli-
 vt alijs quoq; presentibus, tibi q; lo-
 loquentibus, non tamen animo
 tat quispiam, quid intra te cum Deo
 tuo tractes. Atq; ita potest hac exer-
 ratio semper & ybique sine inter-
 tione agitari, tum quoq; cum pla-
 perambulas, cum operis aliquid
 cum scribis, legis, sermones
 Sunt enim hæc mentis, voluntatis
 opera, quæ summa celeritate
 proindeque nihil extrinsecus
 menti obijci potest, quo minus
 lis horis, imò quarta horæ parte,
 animum sursum ad Deum tollas
 eo defigas.

Experientia vsusque docet
 rum omnium (quibus perpetuo
 coram obuersabatur, sibi exacte
 quadam ratione coniunctis) quæ
 cilè id sit, ac suaue, esseq; Dei
 iusmodi, quod nemini ambien-
 concedat.

Fit autem hac exercitatione
 ma intra sese collecta acquiesce-
 bi orationi se dare vult, cor
 aptum, compositumq; offendit
 exteriorum rerum imaginibus
 actum; quò quietius, & maiore

An diuina contempletur. Potest hæc
 verissima assertio Sancti Basilij testi-
 monio confirmari, qui rogatus, Quæ-
 admodum anima semper collecta, nū-
 quam inutilibus cogitationibus di-
 straheretur, respondit: *Si Dauidem imi-*
teor, qui ait: Prouidebam Dominum in con-
spectu meo semper. Itemque: Oculi mei
semper ad Dominum. Est hæc ipsa di-
 uina sententia Abbatis Isaac, vbi de
 hoc argumento tractat, id est, qua ra-
 tione quis quàm optimè ad oratio-
 nem se comparet, dum ait; *Quales oran-*
tes volumus inueniri, tales nos ante oratio-
nis tempus preparare debemus. Quo dicto
 hoc innuit, si quam quietem in ora-
 tione optamus, operam dandam, vt
 eadem omni tempore habeamus. Vult
 enim seponi omnes superfluas solici-
 tudines de reb. terrenis, inutiles, item
 fabulas, iocos, risus, vanas, vagasque
 cogitationes. Causam addit: *Quic-*
quid ante orationis horam an ma nostra cõ-
ceperit, necesse est, vt orantibus nobis, per
ingestionem recordationis occurrat. Verbo-
rum, vel sensuum ante oculos imago prelu-
dens, aut irasci nos secundum præcedentem
qualitatem faciet, aut tristiari, aut concupi-
scencias, causasue præteritas retractare, aut
risu fatuo, quod etiã pudet dicere, cuiusquã
scurri-

Reg. bre. ins.

106.

Ps 16. v. 8.

Ps 24. v. 15.

Coll. 9. c. 3.

*scurrilis dicti, vel facti titillatione pulsi
aut ad priores facies volitare discuntur
idcirco quicquid orantibus nobis volumus
ut irrepat, ante orationem de abditi
pectoris extrudere festinemus. Hæc omnia
sanctus Abbas, dignissima sanæ
& memoria, & re ipsa obseruentur.*

Neque verò hac, de qua loquimur
exercitatione, solum rectè orandi
litate assequimur. Tanta enim
admirabilis eius vis est, ut per eam
uina aspirante gratia, animus
in salutari timore & reuerentia
Deum, & magna vitæ puritate
metur. Nam qui tandem fieri poterit
Deum non timeat, & reuerentur
coram ipso Deo se stare considerat
quæ peccata magna sint, siue puritate
non omni sollicitudine declinet, &
meminerit, Deum intentum adesse
gratuletur, si rectè; plectat, si per
ram agat?

Hinc illud etiã oritur, ut hoc
citio Dei seruus solatio, læticia, &
dio assidue perfruatur; dum enim
sibi adesse videt, simul intelligit
& consilium in quavis necessitate
incommodo, in eo sibi deesse non
se. Imò quicquid boni optare possit
totum abundè in eodem inuenit.

iraque S. Dorotheus: *Nihil, inquit, est Serm. 12°
quod animam nostram adeo roboret & refi-
ciat, atque assidua Dei memoria. Idem fa-
tetur Psalmographus, ubi ait: Memor Ps. 75. v. 4°
sui Dei, & delectatus sum.*

CAPVT IV.

*De eximiiis fructibus huius diuini exercitiij,
atque imprimis de fructu puri-
tatis mentis.*

Quo vehementius accendamus
ad frequentandum hoc sanctum
exercitium, patefaciemus deinceps
aliquos effectus, quos in anima
efficit, ac vt menti firmitus inhæreant,
exempla quedã adiungem. Inter omnes
autem virtutes, Deiq; dona, quæ à ve-
nis Dei seruis in maximo pretio habentur,
iure principem locum vindicat
puritas cordis, vt quæ pulcherrimam,
iucundissimamque diuinæ maiestati,
prebeat habitationem. Vnde vulgo di-
citur. Qui amat puritatem cordis, ha-
bitabit amicum Regem, nempe Deum
Regem æternum cœli & terræ. Hanc
puritatem & consequi, & conseruare
possumus, si oculis mentis Deum præ-
sentem contemplemur. Si enim secus
B fiat,

PROV. 22^a